

JERZY DUCHNIEWSKI OFM Cap
Lublin

UDZIAŁ POLSKICH KAPUCYNÓW W EWANGELIZACJI INDII

Wybitne jednostki stanowią zawsze chlubę każdej społeczności (Kościoła, diecezji ewentualnie prowincji zakonnej) i dlatego pisze się ich nekrologi, wspomnienia o nich oraz biografie. Kapucyni polscy w ciągu przeszło 300 lat obecności w Polsce mają wiele takich osób¹, podobnie jak poszczególne prowincje: Polska Prowincja Kapucynów² i Ruska (Roksolańska) Prowincja Kapucynów³. Jedne bardziej znane i właściwie scharakteryzowane⁴, inne czekają na swych biografów.

W niniejszym przedłożeniu interesują nas losy trzech kapucyńskich kapłanów, którzy w swe biografie mają wpisany udział w ewangelizacji Indii w pierwszej połowie XIX w.

---

¹ Por. J. L. G a d a c z, *Słownik polskich kapucynów*, t. I-II, Wrocław 1985-1986. Autor rejestruje ok. 1500 kapucynów, zaopatrując ich biogramy w bibliografię przedmiotową i podmiotową.

² Oficjalna nazwa polskiej jednostki administracyjnej zakonu, ukonstytuowanej w 1752 r. i egzystującej do rządowej kasaty zakonów w Królestwie Polskim w 1864 r. Więcej danych: J. D u c h n i e w s k i, *Polska Prowincja Kapucynów w XIX wieku (1795-1864)*, w: *Zakony franciszkańskie w Polsce*, t. IV/1, Lublin 1987, s. 10-209.

³ Powstała po trzecim rozbiórce Polski (1795) z 11 klasztorów Polskiej Prowincji Kapucynów, które znalazły się pod dominacją Rosji; po dynamicznym początkowo rozwoju podlegała restrykcjom carskim i w wyniku kasat klasztorów (ostatni klasztor w Winnicy skasowano w 1888 r.) przestała istnieć. Por. K. G a d a c z, *Kapucyni na ziemiach ruskich*, w: *Zakony św. Franciszka w Polsce w latach 1772-1790*, t. II, Warszawa 1978, s. 239-245; t e n ż e, *Wprowadzenie historyczne*, w: *Słownik polskich kapucynów*, t. I, s. 103-105.

⁴ Między innymi: Antonin Przedwojewski, Prokop Krzywicki, Filip Szumowski, Beniamin Szymański, Honorat Koźmiński (błogosławiony), Prokop Leszczyński.

I

Kapucyni przybyli do Indii w celach misyjnych w pierwszej połowie XVII w. (Puttuczczeri). Wtedy to Kongregacja Rozkrzewiania Wiary (erygowana 1622) w dążeniu do uniezależnienia działalności misyjnej od patronatu państw kolonizujących kontynent angażowała do akcji misyjnej różne zakony, a między nimi kapucynów. Prowadzili oni działalność duszpastersko-ewangelizacyjną wśród europejskich kupców najpierw w Surat (1639-1818), a następnie w Madras (1642-1834). Mieli także rozwiniętą dawniejszą misję na Nizinie Hindustańskiej (równina między Himalajami a Dekanem na Półwyspie Indyjskim na terytorium Indii i Pakistanu), ukonstytuowaną w 1745 r. w prefekturę apostolską Tybetańsko-Hindustańską. Z czasem wyłoniły się z niej nowe kapucyńskie jednostki misyjne (prefektury apostolskie), powierzone różnym prowincjom zakonu, m.in. Bettiah (1745), gdzie schronili się kapucyni wypędzeni z Tybetu, oraz w Agra (1803), Patna (1845), Lassa (1846) i Bombaju (1854). Prefektura apostolska w Agrze została erygowana w 1828 r. w wikariat apostolski, który z racji ogromnego terytorium (równego niemal połowie Europy i posiadającego ok. 300 mln mieszkańców) podzielono następnie na mniejsze i łatwiejsze do obsługi wikariaty apostolskie Patny i Lassy⁵. Wikariuszem apostolskim Patny od momentu jego erygowania (1845) został Anastasius Hartmann OFM^{Cap}⁶, który wzorowo zorganizował wikariat, m.in. zakładając liczne stacje misyjne i szkoły. W czasie schizmy goańskiej administrował także wikariatem apostolskim w Bombaju (1849-1854). Stale też zabiegał w różnych, zwłaszcza włoskich prowincjach zakonu o nowych kapłanów. Dzięki jego staraniom w Indiach znalazła się spora liczba kapucyńskich misjonarzy.

---

⁵ Por. C l e m e n s a T e r z o r i o, *Manuale historicum missionum Ordinis Minorum Capuccinorum*, Roma 1926, s. 142-189; *Lexicon Capuccinum. Promptuarium historico-bibliographicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum (1525-1950)*, Roma 1951 (passim).

⁶ Hartmann Joseph Aloisius, imię zakonne Anastasius (1803-1866), Szwajcar. Do kapucynów wstąpił w 1821 r., wyświęcony na kapłana w 1821 r., był kaznodzieją, wykładowcą filozofii i teologii w seminariach zakonnych we Fryburgu Szwajcarskim i Solurze oraz w latach 1841-1845 wicerektorem Kolegium Misyjnego św. Fidelisa z Sigmaringen w Rzymie. Na własną prośbę udał się jako misjonarz do Indii Wschodnich i pracował w Agrze do czasu mianowania go wikariuszem apostolskim (i tytulariuszem Derbe) Patny. Por. E. E b e r l e, *Der Diener Gottes Anastasius Hartmann, ein grosser Missionsbischof aus den Kapuzinerorden*, Freiburg 1931, 1974⁹; J. D u c h n i e w s k i, *Hartmann Anastasius OFM^{Cap}*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. VI, Lublin 1993, kol. 573-574.

II

Kapucynom w Polsce nie powierzano misji zagranicznych⁷ Ewentualny akces misyjny realizowali jedynie sporadycznie, w różnych okolicznościach, w ośrodkach misyjnych zainicjowanych i prowadzonych przez inne prowincje zakonu. Tak też było w przypadku owych trzech misjonarzy polskich z XIX w., którzy znaleźli się w Indiach.

O. Florian T o p o l s k i⁸ był pierwszym misjonarzem pracującym po powstaniu listopadowym w Indiach Wschodnich. Jego zainteresowanie pracą apostolską w Indiach zrodziło się pod wpływem czytanego w czasie choroby misjologicznego dzieła *Lettres édifiantes et curieuses, écrites des Missions Étrangères* (t. I-XIV, Lyon 1819), zwłaszcza tomów IX-XIV poświęconych misjom w Kochinchinie (obecnie Wietnam) i krwawemu prześladowaniu tam chrześcijaństwa. Topolski „wzruszył się opisem krawych i okrutnych tortur, że upadł na kolana przed krzyżem i ślubował w intencji Polski pokonać wszystkie przeszkody, udać się do Chin dla szerzenia nauki Chrystusa”⁹ Zamierzenie to jednakże nie mogło być zrealizowane, gdyż kapucyni nie mieli placówek misyjnych w Chinach, mieli je natomiast w Indiach Wschodnich, gdzie oprócz Hartmana kapucyn z prowincji szwajcarskiej Antonio Pezzoni był administratorem apostolskim Misji Tybet-Hindustan¹⁰ Mógł

---

⁷ Nie zrealizowana próba powierzenia kapucynom polskim misji w Gruzji miała miejsce w latach 1836-1837. Skończyła się jedynie wymianą korespondencji między odnośnymi władzami. Por. D u c h n i e w s k i, *Polska Prowincja Kapucynów*, s. 148-149.

⁸ Piotr Topolski, imię zakonne Florian, ur. 2 VII 1804 r. w Szpikowie k. Braclawia; po ukończeniu gimnazjum w Winnicy wstąpił w 1822 r. do Ruskiej Prowincji Kapucynów i po studiach filozoficzno-teologicznych w seminariach zakonnych przyjął w 1828 r. święcenia kapłańskie. W czasie powstania listopadowego był kapelanem jednego z oddziałów powstańczych, a po jego upadku znalazł się jako emigrant we Francji (Nancy, Besançon, Lexeuil i Plombière). Z e n o n a M a n i o w y [G o r l i c k i], *Polscy Kapucyni na misjach*, „Misje Katolickie”, 49(1930), s. 542-543; t e n ż e, *Jeszcze o ks. Florianie Topolskim*, tamże, 50(1931), s. 97-98; por. G a d a c z, *Słownik kapucynów polskich*, t. II, s. 271-373.

⁹ Cyt. za: K. G a d a c z, *O. Florian Topolski. Powstaniec – emigrant – misjonarz*, „Nasza Przeszłość”, 35(1975), s. 163-181.

¹⁰ Kapucyni z prowincji piceńskiej, prowadzący od 1703 r. misje w Tybecie, w 1707 r. przenieśli się w stronę Indii (dolina Hindustanu), dając początek Misji Tybet-Hindustan. Antonio Pezzoni OFMCap (1777-1844), od 1804 r. misjonarz w Indiach Wschodnich, w latach 1817-1823 prefekt apostolski misji tybetańskiej, a po mianowaniu wikariuszem apostolskim tejże w 1826 r. otrzymał sakrę biskupią. Napisał kilka dzieł w języku hindustani. Por. *Lexicon Capuccinum*, s. 1351-1352. Wnikliwie ten etap ewangelizacji Indii omawia J. Metzler (*Die Missionen der Kongregation in Indien mit Berücksichtigung der Patronatsfrage*, w: *Sacrae Congregationis de Propaganda Fide memoria rerum 1622-1972*, t. III/1, Roma 1975,

więc liczyć na życzliwe przyjęcie. 2 VII 1835 r. Topolski wyruszył statkiem do Indii i po 5 miesiącach żeglugi znalazł się w Kalkucie. Tu właśnie przypadkowo spotkał Pezzoniego, przez którego został skierowany do Purnea (stan Bihara), gdzie na prośbę nielicznych miejscowych katolików zorganizował centrum misyjne. Należały do niego – oprócz Purnea (początkowo ok. 150 katolików, liczba ta wzrosła następnie do 300) – placówki misyjne w Bhagalapur (ok. 90 katolików, następnie ok. 190), Monghyr (ok. 60 katolików) i Nautpore (początkowo tylko ok. 20 katolików). Przybywał na terytorium obce etnicznie, językowo i religijnie. Po początkowych trudnościach językowych (wygłaszał kazania po francusku albo czytał teksty tłumaczone na angielski, próbował także stosować język lokalny hindustani) mógł w miarę swobodnie pełnić posługi duszpasterskie. Dla ułatwienia pracy przełożył z języka francuskiego na angielski i hindustani katechizm rzymski i inne teksty nieodzwonione w pracy kapłańskiej. W powierzonych mu placówkach zadbał o obiekty sakralne, wznosząc nowe świątynie lub modernizując już istniejące kaplice. Był ofiarny dla ubogich, potrzebującym rozdawał pieniądze i żywność. Mimo dynamicznej aktywności apostołskiej prowadził głębokie życie wewnętrzne (np. dla odbycia spowiedzi podróżował ok. miesiąca do Kalkuty) i pozostał wierny swej duchowości kapucyńskiej (stałe chodził w habitcie i sandałach na bosych stopach)¹¹. W miejscowej opinii pozyskał opinię świątobliwego; sądzono nawet, że za przyczyną jego modlitw dzieją się „sprawy cudowne”¹². Wizytujący w 1846 r. okręg misyjny w Nautpore Hartmann, zapoznając się wnikliwie z działalnością Topolskiego, dostrzegł w niej mankamenty dotyczące obiektów materialnych w placówkach przez niego obsługiwanych, a także brak właściwego stosowania metod duszpasterskich (m.in. Topolski udzielał łatwowiernie chrztu liczącym na płynące z tego korzyści materialne) oraz niewystarczającą znajomość języka i kultury. Jedynym mocnym punktem była postawa moralna Topolskiego. W relacji znalazły się słowa: „Pater Florianus zelo, charitate, devotione, mortificatione verus erat Apostolus, dummodo

---

s. 388-435).

¹¹ G a d a c z, *O. Florian Topolski*, s. 167-174; t e n ż e, *Słownik kapucynów polskich*, s. 371-372.

¹² Maria Shillingford, właścicielka plantacji indygo, zagrożonej powodzią rzeki Kosi, utrzymywała, że z jego przyczyny nie doszło do wylewu rzeki; Rachel Gray twierdziła, że opętany przez szatana został uwolniony od niego i odzyskał zdrowie. Por. Z. G o r l i c k i, *Jeszcze o ks. Florianie Topolskim*, „Misje Katolickie”, 50(1931), s. 208-209; *Monumenta Anastasiana documenta vitam et gesta Servi Dei Anastasii Hartmann OFM^{Cap} episcopi (1803-1866) collustrantia*, vol. V, Luzernae 1948, s. 968-969.

prudencia, discretione et mundi cognitione par fuisset”¹³ W okresie rządów nowego wikariusza apostolskiego Giuseppe A. Borghiego¹⁴, który życzliwie traktował misjonarzy z Europy, Topolski poważnie zachorował. Nie wyzbył się jednak pragnienia misjonowania w Chinach i nadal szukał możliwości zrealizowania go. Niestety, postępująca gwałtownie gruźlica pozbawiła go wszelkiej nadziei. Pozostała mu jedynie możliwość powrotu do Francji i w 1843 r. skwapliwie z niej skorzystał¹⁵ Następca na misyjnej placówce, Włoch, o. Wawrzyniec Gallerani, późniejszy wikariusz apostolski Patny, dał mu takie świadectwo: „[...] w Mongir, Bhagalpore i Purneah moim poprzednikiem był o. Florian, Polak. Pozostawił wszędzie świętą i godną pozazdroszczenia pamięć prawdziwego apostoła [...]”¹⁶.

III

O dwóch innych kapucynach apostołujących w Indiach zachowało się znacznie mniej przekazów źródłowych¹⁷ Byli to dwaj rówieśnicy: o. Emanuel Słowik i o. Kamil Studziński z Polskiej Prowincji Kapucynów, którzy przybyli do Indii Wschodnich ok. 10 lat po swoim poprzedniku, Topolskim.

Słowik¹⁸, zaczynający w 1849 r. swoją działalność kapłańską, szybko –

¹³ Cyt. za: G a d a c z, *O. Florian Topolski*, s. 172; por. także A. J a n n, *Die Akten-sammlung des Bischofs Anastasius Hartmann zu einer Geschichte der Kapuzinermissionen in Tibet, Nepal und Hindustan*, Luzern 1925, s. 115-117.

¹⁴ Giuseppe Antonio Borghi OFMCap (1803-1851), członek prowincji florenckiej. Do zakonu wstąpił w 1822 r.; był misjonarzem w Gruzji, a w 1834 r. został mianowany wikariuszem apostolskim (i tytulariuszem Betsaidy) Agry. Odwołany został do kraju w 1849 r. Por. *Lexicon Capuccinum*, s. 254.

¹⁵ Topolski przez Egipt wrócił do Paryża, gdzie otrzymał status polskiego emigranta. *Nota-bene* H. Kajsiewicz polecił Topolskiemu pisać wspomnienia z misji indyjskiej i tak powstał *Pamiętnik indyjski* (29 VI 1834-20 IV 1837; Biblioteka Jagiellońska sygn. 9267 II). Otoczony szacunkiem rodaków, m.in. Kajsiewicza, S. Witwickiego, W. Oleszczyńskiego i braci Zaleskich, zmarł 29 VIII 1744. Ciało pochowano na cmentarzu w Montmorency; nad grobem poeta Jan Bohdan Zaleski pożegnał przyjaciela mową – por. *Korespondencja Jana Bohdana Zaleskiego*, t. I, Lwów 1900, s. 286-288; G a d a c z, *O. Florian Topolski*, s. 176-181.

¹⁶ Cyt. za: G a d a c z, *O. Florian Topolski*, s. 175. Lorenzo Gallerani OFMCap (zm. 1891), członek prowincji bolońskiej, mianowany wikariuszem apostolskim (i tytulariuszem Augustopolis) Patny; por. *Lexicon Capuccinum*, s. 930-931.

¹⁷ Zaledwie wspomina o nich Gadacz (*Duszpasterstwo misyjne i polonijne*, s. 248).

¹⁸ Jan Słowik (Słowikowski), imię zakonne Emanuel (1823-ok. 1880), pochodzący ze Starego Sącza, wstąpił do zakonu w 1842 r. w Lubartowie; po ukończeniu *studium domesticum* otrzymał w 1849 r. święcenia kapłańskie. Por. G a d a c z, *Słownik polskich kapucynów*, t. II,

bowiem już w 1851 r., po krótkim okresie pracy w Krakowie – znalazł się w Paryżu, a następnie w Rzymie, gdzie podjął dwuletnie studia misjologiczne w kapucyńskim Kolegium Misyjnym św. Fidelisa z Sigmaringen¹⁹. Tu w tym samym celu przybył do Rzymu jego współbrat z tej samej prowincji, Studziński²⁰. Po ukończeniu przewidzianego kursu nauczania (Studziński otrzymał najlepsze referencje) obydwaj polscy misjonarze udali się do Indii Wschodnich i otrzymali przydział do konkretnych okręgów misyjnych.

Słowik od 17 XII 1853 r. duszpasterzował w Patnie²¹ i w Bombaju²² (1854 r.). Przeniesiony do Bhagalpuru²³, przepracował tam prawie 3 lata (1854-1857 r.), korzystając z osiągnięć misjonarskich pracującego tu wcześniej Topolskiego. Krótko zatrzymał się w Kalkucie i następnego roku powrócił do rodzimej prowincji²⁴. W 1860 r. zbiegł do Krakowa, ale nie otrzymał paszportu na stały pobyt; udało mu się dostać do Francji, gdzie przeszedł w szeregi kleru diecezjalnego w diecezji paryskiej²⁵.

s. 291-292.

¹⁹ Powstało w 1841 r. z polecenia Stolicy Apostolskiej, a zorganizował je generał zakonu Eugeniusz Gruffat w klasztorze Niepokalanego Poczęcia w Rzymie. Przyszli misjonarze uczyli się w nim języków i niezbędnych dyscyplin teologicznych. Rektorami w tym okresie byli Salwator Saba (1848-1853) i Alfons Dunoyer (1853-1855). Por. *Lexicon Capuccinum*, s. 1489-1490).

²⁰ Jan Feliks Studziński, imię zakonne Kamil (1820-1892), pochodzący z Warszawy, do zakonu wstąpił w 1840 r. Po studiach filozoficzno-teologicznych w seminarium zakonnym przyjął w 1843 r. święcenia kapłańskie. Pierwsze dziesięć lat kapłaństwa pracował w różnych klasztorach prowincji, a następnie udał się do Rzymu. Por. G a d a c z, *Słownik polskich kapucynów*, t. II, s. 320-321.

²¹ Stolica stanu Bihar nad Gangesem, ośrodek handlowy skupiający faktorie angielskie i holenderskie, od 1845 r. wikariat apostolski powierzony kapucynom prowincji piceńskiej. Wikariuszem apostolskim był bp Athanasius Zuber OFMCap (1824-1872). Por. *Lexicon Cappuccinum*, s. 1293, 1859.

²² Drugie pod względem wielkości i znaczenia miasto Indii w stanie Maharasztra, od 1849 r. administratura apostolska powierzona kapucynom prowincji szwajcarskiej; administratorem był Hartmann.

²³ Miejsowość w stanie Bihar nad Gangesem, pn.-wsch. część Indii, jurysdykcyjnie przynależna do misyjnego wikariatu apostolskiego Agra, którym rządził bp Pezzoni, a następnie Borghi.

²⁴ Przeznaczony został do przejętego po skasowanych cystersach klasztoru w Łądzie n. Wartą (1850). Por. M. D z i u b a, *Kapucyni w Łądzie nad Wartą (1850-1864)*, w: *Zakony franciszkańskie w Polsce*, s. 211-270.

²⁵ Por. G a d a c z, *Słownik kapucynów polskich*, t. II, s. 292. Dzięki kwerendzie R. Prejsa OFMCap udało się ustalić, że Słowik (wtedy używał wersji nazwiska Słwikowski) w latach powojennych – jako kapłan diecezjalny – duszpasterzował w diecezji lwowskiej (1875 był wikariuszem parafii Gliniany, następnie został proboszczem w Sokolnikach, 1892 administrato-

Studziński natomiast początkowo także pracował (razem ze Słowikiem) w Bombaju i Bhagalpur (1854 r.); w 1855 r. krótko przebywał w Bankipur (w wikariacie apostołskim Agra), a w 1856 r. administrator apostołski Patny, bp Athanasius Zuber OFM^{Cap}²⁶, powołał go na swego osobistego sekretarza. Zamieszki polityczne wywołane powstaniem w 1857 r. zmusiły Studzińskiego do szukania pola pracy na innym terytorium misyjnym. Wybrał Konstantynopol²⁷, ale zatrzymał się na Cejlonie (Serampore), skąd ponownie wrócił do Indii i pracował w Patnie i przynależnym do tego wikariatu apostołskiego Hazaribagh. Nie wiadomo, z jakiej przyczyny w 1860 r. wrócił do Europy, podejmując wiele inicjatyw apostołskich, ale nie utrzymywał już kontaktów z macierzystą prowincją²⁸.

*

Krótki, niemal epizodyczny pobyt trzech kapucynów w Indiach oraz ich mało znana w szczegółach działalność zostawiły zaledwie nikły ślad w rozległej akcji misyjnej podejmowanej przez Polaków. Wielu misjonarzy czeka na swoich odkrywców i biografów. Wydaje się, że dla pełnego bilansu warto ocalać od zapomnienia dokonania każdego misjonarza, a więc również tych kapucynów, ewangelizujących na dalekim kontynencie.

---

rem parafii w Felizienthal k. Stryja), 19 V 1895 zm. jako kapelan SS. Miłosierdzia w Nowosiólkach.

²⁶ Athanasius Zuber (1824-1872), OFM^{Cap}, członek prowincji wiedeńskiej, do której wstąpił w 1843 r. po studiach na uniwersytecie w Wiedniu. W 1851 r. udał się na misję do Indii. W 1854 r. został mianowany wikariuszem apostołskim (i tytulariuszem Augustopolis) Patny. Po powstaniu 1857 r. wrócił do kraju. Por. *Lexicon Capuccinum*, s. 1859.

²⁷ Była tu od 1624 r. misja kapucyńska, zawdzięczająca swe powstanie o. Józefowi z Paryża (Leclerc du Tremblay), mająca międzynarodową obsadę. Por. *Lexicon Cappucinum*, s. 450-451.

²⁸ Na wniosek prowincjała Prokopa Leszczyńskiego generał zakonu skierował go na duszpasterza Polaków w Adampolu (Turcja). W 1874 r. inkardynował się do prowincji tuluskiej, a po kasacie zakonów we Francji (1880) przybył do prowincji galicyjskiej, skąd po krótkim pobycie wyjechał w 1880 r. do Ziemi Świętej, a w 1886 r. do Syrii (Bejrut), gdzie odznaczył się dużą gorliwością apostołską. Zmarł 1 VIII 1892 r. w Khasheban, pochowany w Ghazir. Por. G a d a c z, *Słownik kapucynów polskich*, t. II, s. 321.

DIE BETEILIGUNG DER POLNISCHEN KAPUZINER AN DER EVANGELISIERUNG INDIENS

Z u s a m m e n f a s s u n g

In der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts kamen drei polnische Kapuziner auf den euroasiatischen Kontinent, um dort zu missionieren. In den Jahren 1836-1843 wirkte in Ostindien Pater Florian Topolski (1804-1844), ein Kapuziner aus der ruthenischen Provinz, der aus Frankreich (wohin er nach dem mißlungenen Novemberaufstand 1830/31 emigriert war) in das apostolische Vikariat Tibet-Hindustan der Kapuziner im Staat Bihar kam. Seine Missionstätigkeit unter Europäern, Eurasiaten und Hindus konzentrierte sich auf die Orte Purnea, Bhagalpur, Monghyr und Nautpore.

Zehn Jahre später kamen zwei Kapuziner aus der polnischen Provinz nach Ostindien: Pater Kamil Studziński (1820-1892) und Pater Emanuel Słowik (1823-etwa 1890). Beide hatten das Missionskolleg der Kapuziner in Rom absolviert (1833-1834). Studziński arbeitete in Bombay, Bhagalpur (1854) und Bankipore (1855) und war als Sekretär des Missionsbischofs Atanazy Zuber OFM^{Cap} sowie als Missionar in Patna tätig (1858). Słowik wirkte in Patna, Bombay (1854), Bhagalpur (1854-57) und Kalkutta (1857).

Ihre verhältnismäßig kurze Evangelisierungs- und Missionsarbeit stellte einen Beitrag Polens und besonders der Kapuziner zum Werk der Indienmission dar.

Aus dem Polnischen übersetzt von Herbert Ulrich